

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta
LiV@eduskunta.fi

Asia: HE 44/2024 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sähköisen viestinnän palveluista annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan perustusvaliokunta on tekijänoikeuslain muuttamista koskevassa lausunnossaan (Valiokunnan lausunto PeVL 58/2022 vp— HE 43/2022 vp) todennut, että ” Perustuslakivaliokunnan saaman selvityksen mukaan ohjelmien jakeluvetoa koskeva lainsäädäntö on osin hajanaista ja kuuluu eri ministeriöiden toimialoihin, mikä voi olla omiaan vaikeuttamaan jakeluvetoa kokonaisvaltaista arviointia. Valiokunnan käsityksen mukaan sääntelyssä voi olla perustuslainkin kannalta merkityksellisiä muutostarpeita. Valiokunta pitääkin tärkeänä, että valtioneuvoston piirissä tarkasteltaisiin jakeluvetoa koskevaa lainsäädäntöä ja tehtäisiin mahdollisesti tarvittavat lainsäädännön muutosehdotukset.”

- Kopiosto ry on vuonna 2018 nostanut Telia Oyj:tä vastaan markkinaoikeudessa kanteen siitä, että Telian tulisi maksaa mm. Ylen tv-kanavien jakelusta Telian kaapelitelevisioverkossa korvausta, sillä perusteella, että ko. jakelu on tekijänoikeuslain mukaista edelleen lähettämistä. Asia on tällä hetkellä vireillä korkeimmassa oikeudessa. DNA:n mielestä tällaisessa tilanteessa on perustuslain vastaista omaisuudensuojaan kajoamista poistaa teleyrityksiltä sopimusvapaus ja kieltää teleyrityksiä perimästä Yleltä tai loppukäyttäjiltä korvausta pakkovelvoitteen alaisesta tv-kanavien siirrosta.
- Nykytilanne poikkeaa aikaisemmista eduskuntakäsittelyistä siinä, ettei vastaavaa tekijänoikeusjärjestön vaatimusta ole aikaisempien käsittelyiden yhteyksissä ollut vireillä ja tekijänoikeusjärjestöt ovat aikaisemmin myös ilmoittaneet eduskunnalle, etteivät ne tule tällaisia vaatimuksia esittämään.
- Sähköisen viestinnän palveluista annetun lain (SVPL) 227 §:ää tulee muuttaa TV-kanavien osalta myös sen vuoksi, että siirtovelvoite olisi teledirektiivin 114 artiklan edellytysten mukaisesti kohtuullinen ja oikeasuhtainen. Tällä hetkellä edellytykset eivät täyty, koska ei ole oikeasuhtaista ja kohtuullista, että teleyritys ei saa periä Yleltä eikä loppukäyttäjältä SVPL 227 §:n mukaan korvausta siinäkin tilanteessa, että teleyritys joutuisi maksamaan oikeudenhaltijoille korvauksia täyttääkseen ko. säännöksessä asetetun pakkovelvoitteen.
- DNA katsoo, että Eduskunnan tulee lähettää asia takaisin liikenne- ja viestintäministeriöön, jotta siirtovelvoitetta muutetaan niin, että se ottaa nykytilanteessa huomioon teleyritysten perustuslaissa turvattu omaisuuden suojan. Mikäli valiokunta ei edellytä tarvittavan korjauksen tekemistä, niin asia tulee vähintäänkin saattaa perustuslakivaliokunnan arvioitavaksi.

Kaikille on varmistettava ilmainen YLEn tv-kanavien jakelu ja vastaanotto

- SVPL 227 §:n mukaan teleyritysten lisäksi myös taloyhtiöiden ja muiden yhteisantennijärjestelmän ylläpitäjien on siirrettävä Ylen tv-kanavat käyttäjille. Tekijänoikeusjärjestön esittämät vaatimukset ulottuisivat korkeimman oikeuden ratkaisukäytännön mukaan toteutuessaan myös yhteisantennijärjestelmien ylläpitäjiin. Voimassa oleva asunto-osakeyhtiölaki ei kuitenkaan anna mahdollisuutta siihen, että yhtiövastikkeella perittäisiin televisiokanaviin kohdistuvia maksuja. Lakien välinen ristiriita on omiaan johtamaan kestäättömiin tilanteisiin ja tarpeettomiin oikeudenkäynteihin. Suurin

osa suomalaisista asuu kaapeliverkkoon tai yhteisantennijärjestelmään kytketyissä taloissa, jotka ovat tyypillisesti asunto-osakeyhtiöitä.

- On varmistettava, että verovaroin toimiva YLE takaa kaikille ilmaisen jakelun: siirtovelvoitesäännökseen tulee Ylelle asettaa velvollisuus hankkia kaikki tarvittavat tekijänoikeudet siirtovelvoitteen alaiseen TV-jakeluun. Yleisradio Oy:tä koskevan lain (Ylelaki) 7 §:n mukaan Ylen on tarjottava ohjelmistonsa kaikille yhtäläisin ehdoin. SVPL:n mukainen siirtovelvoitesäännös tulee vihdoin saattaa sopusointuun Yle-lain kanssa.
- Se, että kaikille varmistetaan ilmainen Ylen tv-kanavien vastaanotto, ei ole tekijänoikeudellinen asia, vaan nimenomaan viestintäoikeudellinen asia, joka kuuluu liikenne- ja viestintäministeriön toimialaan eikä opetus- ja kulttuuriministeriön toimialaan. Nimenomaan SVPL:ssä tulee varmistaa se, että Yle hankkii kaikki tarvittavat tekijänoikeuslain mukaiset oikeudet SVPL:ssä asetetun pakkovelvoitteen alaiseen siirtoon.

DNA kannattaa sitä, että radiokanavat poistetaan siirtovelvoitteesta.

- Muutos tulee saattaa voimaan ilman siirtymäaikaa mahdollisimman pian, jotta voidaan poistaa riski siitä, että elinkaarensa ylitse menneet verkkolaitteet voidaan vaihtaa mahdollisimman pikaisesti nykyteknologian mukaisiin verkkolaitteisiin. Nykyteknologian mukaiset laitteet eivät tue radiokanavien jakelua.
- DNA on lopettanut vuoden 2023 aikana kaupallisten radioiden jakelun kaapeliverkossaan ja DNA:lla on kokemusta siitä, miten kaapeliverkon asiakkaat informoidaan siitä, miten radiota voi kuunnella senkin jälkeen, kun jakelu kaapeliverkossa loppuu. Tietoa on mahdollista levittää myös alan yhteisen kattojärjestön FiCom ry:n kautta. Tiedottamisen vuoksi lainmuutokselle ei tarvita siirtymäaikaa.
- Lainmuutos tulee saattaa voimaan nopeasti, koska yhdenkin vanhan verkkolaitteen vikaantuessa voi yli 10 000 kotitalouden nettiyhteydet katketa, ja vaikutus kertaantuu, mikäli useampi verkkolaite vikaantuisi yhtä aikaa. Riskien pienentäminen ja uuden teknologian mahdollistama yhteysnopeuksien kasvattaminen toteutetaan muuttamalla verkkoarkkitehtuuria. Se edellyttää vanhojen verkkolaitteiden vaihtamista uuden teknologian mukaisiin laitteisiin. Vanhan teknologian mukaisiin laitteisiin ei myöskään ole enää teknistä tukea. Vanhat päivittämättömät laitteet ovat myös kyberturvallisuusriski.

DNA Oyj

Jyrki Ojala
Senior Legal Counsel